

Η ΑΛΗΘΙΝΗ

ΧΑΡΑ

● **Τοῦ Δρος Χαραλάμπη Μ. Μπούσια**
Μεγάλου Ὑμνογράφου τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας

να ἐρώτημα βγαίνει ἀπὸ τὰ χεῖλη τῶν ἀνθρώπων κάθε γενιάς. Ὑπάρχει χαρά; Καὶ ἂν ναί, πῶς αὐτὴ κατακτᾶται; Πῶς μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ τὴν κάνει συνοδὸ τῆς ζωῆς του; Πῶς αὐτὸς μπορεῖ νὰ περιπλανᾶται στοὺς δρόμους τῆς, νὰ τὴν ἀπολαμβάνει καί, εἰ δυνατόν, νὰ εἶναι μόνιμη;

Ὁ ἄνθρωπος ἐπιδιώκει τὴ χαρά, γιατί διακατέχεται ἀπὸ βαθύ, βαθύτατο πόνο ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς ζωῆς του. Ὁ ἄνθρωπος γεννιέται μὲ κλάμα καὶ πεθαίνει μὲ κλάμα. Γεννιέται μὲ τὴ φυσιολογικὴ ἐκδήλωση τοῦ κλάματος, ποὺ μᾶς γεμίζει χαρά, γιατί «ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον» (Ἰωάν. 1στ' 21) καὶ κατευοδώνεται στὴν ἄλλη ζωὴ μὲ τὸ κλάμα τῶν συγγενῶν καὶ φίλων, αὐτῶν τοὺς ὁποίους παρακαλεῖ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος νὰ μὴ λυποῦνται «καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα» (Α' Θεσ. δ' 13). Ἀφοῦ λοιπὸν γεννιώμαστε μὲ κλάμα, πεθαίνουμε μὲ κλάμα καὶ ἡ ζωὴ μας περνᾶει μέσα ἀπὸ θλίψεις καὶ πόνους, ὅπως καὶ ὁ ἴδιος ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς μᾶς εἶπε: «Ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ θλίψιν εἴχετε» (Ἰωάν. 1στ' 33), τότε ποῦ εἶναι ἡ χαρά; Μήπως εἶναι οὐτοπία, μήπως εἶναι ἄπιαστο ὄνειρο;

Ἀσφαλῶς θὰ θέλαμε ὅλοι μας, ἂν εἶναι δυνατόν ἡ ζωὴ μας νὰ εἶναι γεμάτη χαρά, νὰ εἶναι

ἐνα διαρκὲς πανηγύρι. Ἡ λέξη «χαρά» καὶ ἡ οὐσία τῆς χαρᾶς νὰ εἶχε θρονιασθεῖ στὴν καρδιά μας. Ὅμως τὰ βιώματά μας δείχνουν ὅτι ἡ χαρά, ἡ ἀληθινὴ χαρά, εἶναι κάτι φευγαλέο, κάτι σπάνιο. Πρὶν προλάβουμε νὰ συνειδητοποιήσουμε τὴν παρουσία τῆς ἤδη αὐτὴ ἔχει φύγει καὶ οἱ δυσκολίες μὲ τὶς μπόρες καὶ τὶς καταιγίδες τῆς ζωῆς ἔρχονται καὶ μάλιστα πολλὰς φορές δριμύτερες. Μὲ τί μοιάζει ἡ χαρά; Μά, μὲ μιὰ ἀκτίνα φωτὸς ποὺ ξεπετάγεται ἀνάμεσα ἀπὸ δυὸ μαβιά, δυὸ μολυβένια σύννεφα. Μέχρι νὰ τὴν καταλάβουμε καὶ νὰ τὴν ἀπολαύσουμε αὐτὴ φεύγει, κρύβεται πίσω ἀπὸ τὰ σύννεφα τῶν θλίψεων. Καὶ νὰ σκεφθοῦμε ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι ποὺ δὲν ἀπολαμβάνουν οὔτε αὐτὴ τὴν ἀκτίδα τοῦ φωτός, αὐτὴ τὴ σύντομη χαρά. Καὶ ὅσοι ὅμως τὴν καταλαμβάνουν καὶ τὴν ἀπολαμβάνουν αἰσθάνονται μετὰ πιὸ ἔντονη τὴ θλίψη ἀπὸ τὸ χάσιμό τῆς.

Ὑπάρχει λοιπὸν ἀληθινὴ χαρὰ στὸν κόσμος; Τὴν ἀπάντηση μᾶς τὴ δίνει ἡ αὐτοχαρά, ὁ ἴδιος ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς. Ἐνα τραγούδι τῶν κατηχητικῶν μας χρόνων λέγει: «Ὁ Χριστὸς εἶναι ποὺ δίνει τὴ χαρὰ καὶ τὴν εἰρήνη». Ὅταν γεννήθηκε στὴν ἀπέριττη Φάτνη τῆς Βηθλεὲμ τὴν κρῦα ἐκείνη νύκτα, οἱ Ἄγγελοι ἀνήγγειλαν τὴ χαρμόσυνη εἴδηση, διαβεβαίωσαν τοὺς Ποιμένες ὅτι

μεγάλη χαρά ἔρχεται γιὰ ὅλο το λαὸ τοῦ Θεοῦ:

«Ἴδου εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ» (Λουκ. β' 10). Ἀπὸ σήμερα, τοὺς εἶπε, ἀλλάζουν τὰ πράγματα. Σταματᾷ ἡ περίοδος τῶν πόνων καὶ τῶν θλίψεων καὶ ἀρχίζει ἡ περίοδος τῆς χαρᾶς, ἡ ὁποία θὰ εἶναι ἀτέλειωτη καὶ γιὰ ὅλους, ὄχι μόνο γιὰ μερικούς. Τὸ ἴδιο μήνυμα τῆς χαρᾶς εἶχε διαμηνύσει ὁ Ἄγγελος καὶ στὸν Προφήτη Ζαχαρία, τὸν πατέρα τοῦ Τιμίου Προδρόμου, ὅταν τοῦ ἀνήγγειλε τὴ σύλληψή του ἀπὸ τὴ στείρα Ἐλισάβετ: «Ἔσται χαρὰ σοι καὶ ἀγαλλίασις καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται» (Λουκ. α' 14). Ὁ Τιμὸς Πρόδρομος κήρυξε τὴ μετάνοια καὶ προετοίμασε τὸ ἔδαφος γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Κυρίου μας, τῆς ἀληθινῆς χαρᾶς. Ποιὰ λοιπὸν εἶναι ἡ ἀληθινὴ χαρὰ; Εἶναι ὁ γλυκὺς καρπὸς τῆς μετάνοιας ποὺ μᾶς κάνει νὰ προγευόμαστε τὴ σωτηρία, ὁ γλυκὺς καρπὸς τὸν ὁποῖο προσφέρει ὁ Χριστὸς μας σὲ κάθε ἄνθρωπο. Ὅταν ὁ Χριστιανὸς πάρει τὴν ἀμετάκλητη ἀπόφαση νὰ μετανοήσῃ, νὰ ἀποκηρύξῃ τὸ ἁμαρτωλὸ παρελθόν του καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ δρόμο τοῦ Εὐαγγελίου, τότε εἰσέρχεται στὸ δρόμο τῆς ἀληθινῆς χαρᾶς, τῆς πραγματικῆς χαρᾶς, τῆς ἀτέλειωτης χαρᾶς.

Ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος ποὺ προσπαθεῖ νὰ βρεῖ ψήγματα χαρᾶς μέσα στὴν ἁμαρτία, ὅπως ὁ ἄσωτος τῆς παραβολῆς, εἶναι ἀδύνατο νὰ δοκιμάσῃ πραγματικὴ χαρὰ. Ἔχει ἐπιλέξει ἐνσυνείδητα τὴ ζωὴ τῆς ἁμαρτίας μὲ τὴν πολλὴ ἥδονή ἡ ὁποία γρήγορα ὅμως μεταστρέφεται σὲ ὀδύνη, τὴ ζωὴ τῆς ἀσέβειας καὶ τῆς ἀποστασίας, ὅπου χαρὰ δὲν βασιλεύει, ἀφοῦ, σύμφωνα καὶ μὲ τὸν Προφήτη Ἡσαΐα, «Οὐκ ἔστιν χαίρειν τοῖς ἀσεβέσι» (Ἠσ. μν' 22). Μπορεῖ ὁ κοσμικὸς, ὁ ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος, νὰ παρουσιάζεται στους ἄλλους, στὸ περιβάλλον του, συγγενικὸ καὶ φιλικὸ, χαρούμενος καὶ εὐτυχισμένος, μπορεῖ νὰ ἐπιζητεῖ τὴ χαρὰ στὰ ταξίδια, στὶς διασκεδάσεις, στὰ ξενύχτια, στὴν πολυτελεῖ καὶ τρυφηλὴ ζωὴ, στὶς κρουαζιέρες καὶ τὶς σπατάλες, ὅμως ἐπιδίδεται σὲ ὅλα αὐτὰ, γιὰ νὰ καλύψῃ τὸ κενὸ ποὺ ἔχει μέσα του, νὰ καλύψῃ τὴ μελαγχολία του, τὴν κατὰθλιψή του, τὸν ἐγωϊσμό του καὶ τὴν ἐπίδειξη πλουτισμοῦ του. Γιὰ τὸν πλουσιότερο ἄνθρωπο τοῦ κόσμου τὸν Ἑλληνα Ἀριστοτέλη Ὡνάση ἔχει γραφεῖ: «Ὁ Ὡνάσης, ὁ γκλαμουράτος μεγιστάνας, ἔπασχε ἀπὸ μελαγχολία, αἰσθανόταν δυστυχισμένος καὶ μόνος!» Οἱ ἐκδηλώσεις τῶν ἀκόρεστων αὐτῶν ἀνθρώπων εἶναι ἐκδηλώσεις ὑπερβολῆς καὶ χρησιμοποιοῦνται ὡς παυσίπονα, γιὰ νὰ μὴν αἰσθάνονται τὸ μαστίγωμα τῆς συνειδήσεώς τους. Δὲν εἶναι δυνατὸ ὁ ἄνθρωπος ποὺ ζεῖ μὲ ἐπίγνωση καὶ ὄχι ἀπὸ συναρπαγὴ στὴν ἁμαρτία νὰ ἔχει ἀληθινὴ χαρὰ. Τὸ ἀποτέ-

λεσμα τῆς πρόσκαιρης αὐτῆς ἀπολαύσεως εἶναι μόνιμη καὶ ἀτέλειωτη λύπη. Μᾶς λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὅτι θλίψη καὶ στενοχώρια καὶ βάσανα θὰ ἐπιπέσουν στὸ Χριστιανὸ ποὺ ἐργάζεται τὸ κακὸ, τὴν ἁμαρτία. «Θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν» (Ῥωμ. β' 9).

Βασικὴ προϋπόθεση χαρᾶς τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελεῖ ἡ ἀπόφασή του νὰ ὀδηγήσῃ τὰ βήματά του στὸ δρόμο τῆς μετάνοιας, στὸ δρόμο τῆς σωτηρίας. Μὲ τὴ μετάνοια λέγει ὁ ψαλμωδὸς Δαβίδ: «ἀγαλλιᾶσονται ὅστέα τεταπεινωμένα» (Ψαλμ. ν' 1)). Μὲ αὐτὴ ἔρχεται ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στὸν ἄνθρωπο καὶ τοῦ χαρίζει τοὺς γλυκύτερους καρπούς του ποὺ εἶναι «χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια» (Γαλ. ε' 22). Μὴ λησμονοῦμε ὅτι ἡ κοσμικὴ χαρὰ εἶναι πρόσκαιρη, ἡ πνευματικὴ ὅμως χαρὰ εἶναι αἰώνια. Ὁ Σολομώντας ἦταν ὁ πρὸ πλούσιος βασιλιάς, ποὺ ὅμως, ὅπως ὁ ἴδιος λέει, ἀπέκτησε πλοῦτη, ἔκτισε σπύτια, γεύθηκε ὅτι ποθοῦσε ἡ καρδιά του καὶ ὅμως ὅλα στὸ τέλος τὰ βρῆκε μάταια καὶ βροντοφώνησε: «Ματαιότης ματαιοτήτων τὰ πάντα ματαιότης» (Ἐκκλ. ιβ' 8). Δὲν κάνουν τὰ ὑλικά ἀγαθὰ τὴν εὐτυχία καὶ φυσικὰ δὲν φέρνουν τὴν πραγματικὴ χαρὰ στὸν ἄνθρωπο. Αὐτὴ εἶναι μόνον ἀπόρροια τῆς ἐνώσεώς μας καὶ τῆς ἐπικοινωνίας μας μὲ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο Ἰησοῦ. Μᾶς τὸ τονίζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγοντας: «Χαίρετε, ἐν Κυρίῳ πάντοτε» (Φιλιπ. δ' 4). Καὶ ἡ χαρὰ μας αὐτὴ θὰ εἶναι ἀτέλειωτη, ὅταν νοιώθουμε ὅτι εἰσακούονται οἱ προσευχῆς μας καὶ ἡ εἰρήνη καὶ ἡ χαρὰ τοῦ Θεοῦ ὡς δῶρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νὰ μᾶς δίδονται ἀπὸ τὸν οὐρανό, ὅποτε ἡ χαρὰ μας θὰ εἶναι πλήρης καὶ ἀτέλειωτη. Μᾶς διαβεβαιώνει γι' αὐτὸ ὁ Χριστὸς μας λέγοντας ὅτι μόνο τότε «ἡ χαρὰ ὑμῶν ἢ πεπληρωμένη» (Ἰωάν. ιστ' 24).

Ἄς μὴ περιμένουμε λοιπὸν τὴ χαρὰ στὰ πρόσκαιρα, στὶς ἐφήμερες ἀγάπες καὶ καταστάσεις, ὅπως μᾶς λέει καὶ τὸ ἀκόλουθο ποίημα ποὺ προβάλλει τὴ χαρὰ στὴν ἀτελεύτητη μακαριότητα:

*Νὰ μὴ χαρεῖς, ποὺ σ' ἀγαπήσανε, μὴ νοσταλγίσεις καταστάσεις,
γιατὶ αὐτὲς γοργὰ παρέρχονται καὶ πίκρα ἀφήνουν σὰν τὶς χάσεις.
Θεὲ νὰ χαρεῖς χαρὰ ἀνείπωτη μονάχα, ὅταν φτερογίσεις
κι ἀγγελικὴ σὲ ὕψη ἀπρόσιτα μορφὴ καὶ λάμψη ἀποκτήσεις.
Τότε ἡ ψυχὴ σὲ λίγα ψίχουλα χαρᾶς χαρὰ δὲν θὰ γυρεύει,
γιατὶ χαρὰ παντοῦ ἀέρινη τριγύρω σου θὰ βασιλεύει.* ■